

PISMO OKÓLNE 5/2024

Rektora Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Nysie
z dnia 04.04.2024 r.

w sprawie jednolitego tekstu
*wytycznych dotyczących przygotowania programów studiów
pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich*

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2023, poz. 742 z późn. zm.) zarządzam, co następuje:

Uwzględniając treść:

- Uchwały Nr 19/2023/2024 Senatu PANS w Nysie z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie wytycznych dotyczących przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,
- Uchwały Nr 27/2023/2024 Senatu PANS w Nysie z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie ustalenia zmiany w wytycznych dotyczących przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,

podaję do wiadomości jednolity tekst *wytycznych dotyczących przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich*, stanowiący załącznik do niniejszego Pisma Okólnego.

/podpisano elektronicznie/

Rektor

dr inż. Przemysław Malinowski, prof. ucz.

Wytyczne dotyczące przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich

jednolity tekst

§ 1

1. Ustala się wytyczne dotyczące przygotowania programów studiów pierwszego stopnia przedstawianych do uchwalenia Senatowi PANS w Nysie.
2. Ustala się dokumentację stanowiącą podstawę do podjęcia przez Senat PANS w Nysie uchwały w sprawie zatwierdzenia programu studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.
3. Wprowadza się następujące definicje pojęć:
 - 1) program studiów – opis zakładanych, spójnych efektów uczenia się właściwych dla dyscypliny lub dyscyplin naukowych, zgodny z przepisami o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, oraz opis procesu kształcenia prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, określający moduły kształcenia wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów zakładanymi efektami uczenia się oraz punktami ECTS, sposoby weryfikacji zakładanych efektów uczenia się osiąganych przez studenta oraz harmonogram realizacji programu studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej;
 - 2) opis zakładanych efektów uczenia się dla programu studiów – opis zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych przez studenta w procesie kształcenia, uwzględniający charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, odpowiadające dyscyplinie lub dyscyplinom naukowym, do których został przyporządkowany kierunek studiów;
 - 3) moduł kształcenia – przedmiot lub grupa przedmiotów, praktyka zawodowa, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie do egzaminu dyplomowego;
 - 4) przedmiot – zespół zajęć określonych wspólną nazwą, przewidzianych do realizacji w tym samym semestrze, któremu przypisano całkowitą liczbę punktów ECTS;
 - 5) opis zakładanych efektów uczenia się dla modułu kształcenia (przedmiotu lub grupy przedmiotów) – opis zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganych przez studenta, który zaliczył dany moduł kształcenia; opis powinien odnosić się do opisu efektów uczenia się dla programu studiów;
 - 6) profil praktyczny – profil programu studiów, obejmującego zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na danym poziomie, prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

§ 2

1. Programy studiów powinny spełniać wymagania formalne określone w obowiązujących przepisach, w szczególności zawarty w:
 - 1) ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - 2) ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
 - 3) rozporządzeniach ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki w sprawie:
 - a) charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
 - b) studiów;
 - c) kryteriów oceny programowej;
 - d) standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela;
 - e) dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych;
 - 4) rozporządzeniach właściwych ministrów, zawierających wymagania programowe umożliwiające przygotowanie do wykonywania zawodów innych niż wymieniony w pkt. 1 lit. d) lub uzyskania licencji zawodowych;
 - 5) uchwałach Senatu PANS w Nysie w zakresie misji oraz strategii Uczelni.
2. Zaleca się, aby programy studiów uwzględniały funkcjonujące „standardy międzynarodowe”, rozumiane jako sprawdzone i upowszechnione rozwiązania w danym obszarze wiedzy.

§ 3

1. Programy studiów dla poszczególnych kierunków studiów (specjalności na kierunku *filologia*) przygotowują Rady Programowe powołane przez Rektora.
2. W pracach Rad Programowych, o których mowa w ust. 1, biorą udział przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego.

§ 4

1. Dla wszystkich kierunków studiów stosuje się wycenę efektów z wykorzystaniem europejskiego systemu akumulacji i transferu punktów (ECTS).
2. Liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię zgodnie z harmonogramem realizacji programu studiów (godziny kontaktowe) oraz jego indywidualną pracę określoną w programie studiów.
3. Punkty ECTS przypisuje się za:
 - 1) zaliczenie każdego przedmiotu i praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów uczenia się potwierdzonych zaliczeniem przedmiotu lub praktyk, zgodnie z programem studiów;
 - 2) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej lub przygotowanie do egzaminu dyplomowego, zgodnie z programem studiów.
4. Minimalna liczba punktów ECTS wymagana do zaliczenia roku studiów wynosi 60, natomiast semestru studiów 27.

§ 5

1. Studia pierwszego stopnia – licencjackie trwają co najmniej sześć semestrów.
2. Studia pierwszego stopnia – inżynierskie trwają co najmniej siedem semestrów.
3. Studia jednolite magisterskie trwają co najmniej dziewięć semestrów.
4. Studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów.
5. Do okresu studiów zalicza się praktykę zawodową studenta.
6. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
7. Liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów wynosi odpowiednio:
 - 1) co najmniej 180 punktów ECTS dla studiów pierwszego stopnia – licencjackich;
 - 2) co najmniej 210 punktów ECTS dla studiów pierwszego stopnia – inżynierskich, trwających 7 semestrów;
 - 3) co najmniej 240 punktów ECTS dla studiów pierwszego stopnia – inżynierskich trwających 8 semestrów;
 - 4) co najmniej 300 punktów ECTS dla studiów jednolitych magisterskich;
 - 5) co najmniej 90 punktów ECTS dla studiów drugiego stopnia.

§ 6

1. Program studiów dla danego kierunku oraz poziomu i profilu studiów należy opisać zgodnie z zakładanymi efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, uwzględniając charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji Polskiej Ramy Kwalifikacji właściwych dla:
 - 1) poziomu kształcenia;
 - 2) profilu kształcenia;
 - 3) kwalifikacji prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera.
2. Program studiów dla danego kierunku studiów oraz poziomu i profilu kształcenia, prowadzonego w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, zakłada uzyskanie takich samym efektów uczenia się.
3. Na studiach stacjonarnych co najmniej połowa programu studiów jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.
4. Na studiach o profilu praktycznym ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym.

5. Liczba godzin kontaktowych zajęć dydaktycznych określona w harmonogramach realizacji programu studiów stacjonarnych dla poszczególnych kierunków, które będą obowiązywać od nowego roku akademickiego, nie może być większa niż określona w obowiązujących harmonogramach realizacji programu studiów, natomiast dla studiów niestacjonarnych nie może być mniejsza niż 60% i jednocześnie większa niż 61% liczby godzin kontaktowych zajęć dydaktycznych przewidzianych w harmonogramach realizacji programu studiów dla studiów stacjonarnych, chyba że standard kształcenia lub inny akt prawny odnoszący się do kształcenia na określonym kierunku studiów stanowi inaczej. W przypadku kierunków, dla których minimalną liczbę godzin określa standard kształcenia lub inny akt prawny, liczba godzin kontaktowych zajęć dydaktycznych, zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, nie może być większa niż najbliższa tej liczbie minimalnej wielokrotność liczby 15.
6. Program studiów umożliwi studentowi wybór modułów (przedmiotów) kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS na danym kierunku, poziomie i profilu studiów.
7. Wycena punktowa modułów (przedmiotów) do wyboru powinna być tak realizowana, aby poszczególne moduły (przedmioty), które student może wybrać alternatywnie, miały taką samą liczbę punktów ECTS w semestrze.
8. W przypadku kierunków studiów pierwszego stopnia oferujących w programie studiów specjalności, a w przypadku specjalności w ramach kierunku *filologia* – specjalizacji, wybór specjalności (specjalizacji na kierunku *filologia*) odbywa się nie wcześniej niż od trzeciego semestru studiów. Warunek ten nie dotyczy kierunku *jazz i muzyka estradowa*, w przypadku którego wybór specjalności ma miejsce na etapie postępowania kwalifikacyjnego.
9. Harmonogram realizacji programu studiów dla studiów wszystkich kierunków:
 - pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z:
 - 1) nowożytnego języka obcego (kończące się egzaminem na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) w wymiarze 120 godzin, którym należy przypisać co najmniej 5 punktów ECTS, z zastrzeżeniem ust. 10; zajęcia należy zaplanować w pierwszych czterech semestrach studiów;
 - 2) technologii informacyjnej w wymiarze co najmniej 15 godzin, którym należy przypisać co najmniej 1 punkt ECTS;
 - 3) ochrony własności intelektualnej w wymiarze 15 godzin, którym należy przypisać 1 punkt ECTS;
 - 4) podstaw przedsiębiorczości i zasad prowadzenia działalności gospodarczej w wymiarze 15 godzin, którym należy przypisać 1 punkt ECTS; zajęcia powinny mieć charakter praktycznego projektu i zostać zaplanowane nie wcześniej niż w czwartym semestrze studiów;
 - 5) przedmiotów z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, którym należy przypisać nie mniej niż 5 punktów ECTS; w tym przedmiotów kształcenia ogólnego w wymiarze 60 godzin, w tym etykiety w życiu publicznym w wymiarze 15 godzin, którym należy przypisać 4 punkty ECTS;
 - 6) wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji ze szczególnym uwzględnieniem działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w wymiarze 30 godzin (5, godzin wykładów, 10 godzin zajęć laboratoryjnych oraz 15 godzin projektu/ćwiczeń praktycznych), którym należy przypisać 2 punkty ECTS.
 - drugiego stopnia powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z:
 - 1) nowożytnego języka obcego (kończącego się egzaminem na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) w wymiarze 60 godzin, którym należy przypisać co najmniej 3 punkty ECTS, z zastrzeżeniem ust. 10;
 - 2) przedmiotów z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, którym należy przypisać nie mniej niż 5 punktów ECTS.

Wyszczególnione zajęcia dydaktyczne należy zaplanować zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, z zastrzeżeniem, że dla studiów niestacjonarnych liczba godzin zajęć dydaktycznych nie może być mniejsza niż 60% liczby godzin zaplanowanych dla studiów stacjonarnych.

10. Wymiar godzinowy zajęć dydaktycznych z zakresu nowożytnych języków obcych, realizowanych na kierunku *filologia* regulują przepisy odrębne.
11. Harmonogram realizacji programu studiów wszystkich kierunków studiów stacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin, którym nie przypisuje się punktów ECTS. Nie dotyczy kierunku *psychofizyczne kształtowanie człowieka*.

12. Harmonogram realizacji programu studiów dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich kierunków i profili kształcenia powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z zakresu przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, którym należy przypisać punkty ECTS.
13. Harmonogram realizacji programu studiów dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich kierunków i profili kształcenia powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z zakresu problematyki zrównoważonego rozwoju, w tym Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, którym należy przypisać punkty ECTS.
14. Program studiów na wszystkich kierunkach studiów pierwszego stopnia może, a w przypadku studiów drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich powinien uwzględniać zajęcia dydaktyczne z zakresu przygotowania pracy dyplomowej i dodatkowo dzieła artystycznego dla kierunków artystycznych.
15. Wycena punktowa pracy dyplomowej wraz z jej przygotowaniem oraz przygotowaniem do egzaminu dyplomowego wynosi dla:
 - 1) pracy licencjackiej – nie mniej niż 10 punktów ECTS;
 - 2) pracy inżynierskiej – nie mniej niż 15 punktów ECTS;
 - 3) pracy magisterskiej – nie mniej niż 20 punktów ECTS.
16. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych musi uwzględniać specyfikę kierunku, efekty uczenia się i rodzaj kwalifikacji, które student powinien osiągnąć po zrealizowaniu praktyki.
17. W programach studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym należy uwzględnić co najmniej sześciomiesięczne praktyki zawodowe, natomiast w programach studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym – co najmniej trzymiesięczne praktyki zawodowe. Co najmniej dwa miesiące praktyk w programach studiów pierwszego stopnia oraz co najmniej jeden miesiąc praktyk w programach studiów drugiego stopnia powinny zostać zaplanowane w ostatnim semestrze studiów.
18. Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na danym poziomie.
19. Kształcenie w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych (w tym zajęcia laboratoryjne, terenowe i warsztatowe) powinno odbywać się na zajęciach dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta. Metody i techniki kształcenia na odległość mogą mieć w tym zakresie jedynie charakter wspomagający.
20. Programy studiów wszystkich kierunków studiów pierwszego stopnia powinny uwzględniać zajęcia dydaktyczne nowożytnego języka obcego jako przedmiotu wybieralnego nieobowiązkowego w wymiarze do 60 godzin, którym należy przypisać 1 punkt ECTS za każde 30 godzin. Student może rozpocząć realizację zajęć nie wcześniej niż od trzeciego semestru.
21. Programy studiów kierunków kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera oraz kierunków ekonomicznych powinny uwzględniać zajęcia dydaktyczne z matematyki elementarnej jako przedmiotu wybieralnego nieobowiązkowego w wymiarze 60 godzin, którym należy przypisać 4 punkty ECTS. Zajęcia powinny zostać zaplanowane w pierwszym i drugim semestrze studiów.
22. Programy wykładów z przedmiotów kształcenia ogólnego oraz przedmiotów podstawowych ujętych w programach studiów wspólne dla kierunków prowadzonych na wydziale powinny zostać ujednolicone, chyba że standard kształcenia stanowi inaczej.
23. W programie studiów można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego pozwolenia na utworzenie studiów.
24. Dopuszczalne jest także wprowadzanie w trakcie cyklu kształcenia zmian w programach studiów:
 - 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
 - 2) koniecznych do:
 - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną;
 - b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
25. Zmiany w programach studiów, wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia, są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej Uczelni co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 7

1. Studia o profilu praktycznym mogą być prowadzone z udziałem podmiotów gospodarczych.
2. Prowadzenie studiów, o których mowa w ust. 1, wymaga zawarcia umowy w formie pisemnej między Uczelnią a podmiotem gospodarczym, która określa:
 - 1) zasady prowadzenia zajęć ze studentami (w szczególności praktycznych) przez pracowników podmiotu gospodarczego;
 - 2) zasady udziału podmiotu gospodarczego w pracach nad programem studiów;
 - 3) zasady dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy;
 - 4) opis zakładanych efektów uczenia się;

- 5) sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym.
3. Jeżeli program studiów o profilu praktycznym przewiduje wykonanie pracy dyplomowej (projektu dyplomowego), powinna ona zostać wykonana w podmiocie gospodarczym, w którym realizowana jest praktyka, związanym z dyscypliną lub dyscyplinami, do których odnoszą się efekty uczenia się.

§ 8

1. Z dniem 10 maja danego roku upływa termin złożenia wniosku przez dziekana wydziału o podjęcie uchwały w sprawie doskonalenia programu studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.
 - 1a. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, za zgodą Rektora, przesunięcie terminu, o którym mowa w ust. 1, jednak nie dłużej niż do 10 września.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zmian, o których mowa w § 6 ust. 24. Wniosek o doskonalenie programu studiów należy złożyć co najmniej na 14 dni przed planowanym posiedzeniem Senatu PANS w Nysie.
3. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, za zgodą Rektora, skrócenie terminu, o którym mowa w ust. 2, do 7 dni.
4. Do wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2, należy dołączyć opinię Samorządu Studenckiego PANS w Nysie.
5. Program studiów obowiązuje z dniem rozpoczęcia nowego roku akademickiego i dotyczy wyłącznie studentów rozpoczynających naukę.

§ 9

Dokumentacja, stanowiąca podstawę do podjęcia przez Senat uchwały w sprawie programu studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, musi zawierać następujące informacje:

I. Program studiów:

- 1) ogólna charakterystyka prowadzonych studiów:
 - a) nazwa kierunku studiów;
 - b) nazwa (nazwy) specjalności kształcenia;
 - c) poziom studiów;
 - d) profil studiów;
 - e) forma (formy) studiów;
 - f) tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta;
 - g) liczba semestrów;
 - h) liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie;
- 2) opis efektów uczenia się:
 - a) przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny lub dyscyplin naukowych; program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się;
 - b) opis zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uwzględniający charakterystyki efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w przypadku studiów pierwszego stopnia, lub na poziomie 7. w przypadku studiów drugiego stopnia;
 - c) opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera uwzględnia również pełny zakres efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- 3) harmonogram realizacji programu studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej określający:
 - a) zestaw modułów kształcenia (przedmiotów i grup przedmiotów) z wyszczególnieniem modułów podlegających wyborowi przez studenta;
 - b) usytuowanie modułów w poszczególnych semestrach;
 - c) w przypadku przedmiotów – podstawowe formy prowadzenia zajęć i wymiar godzinowy zajęć;
 - d) łączną liczbę godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię (godzin kontaktowych);
 - e) wymiar i usytuowanie praktyk zawodowych w poszczególnych semestrach;
 - f) liczbę punktów ECTS przyporządkowanych poszczególnym modułom (przedmiotom) kształcenia (diagramy ECTS);

- 4) opis modułów kształcenia wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów, zgodnie ze wzorem określonym w *załączniku 1*;
 - 5) wykaz przedmiotów i form zajęć przewidzianych do realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
 - 6) sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia;
 - 7) wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych wraz z liczbą punktów ECTS;
 - 8) zasady prowadzenia procesu dyplomowania;
 - 9) sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów określające:
 - a) łączną liczbę godzin zajęć (godzin kontaktowych);
 - b) łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
 - c) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych;
 - d) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne;
 - e) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego.
- II. Dodatkowe informacje charakteryzujące program studiów:
- 1) wskazanie związku kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym z misją Uczelni;
 - 2) ogólne cele kształcenia oraz możliwości zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów;
 - 3) zasady rekrutacji – opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, jednolite magisterskie lub studia drugiego stopnia;
 - 4) warunki prowadzenia studiów i sposoby realizacji kształcenia:
 - a) wykaz nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na kierunku studiów wraz z określeniem udziału procentowego godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, wraz z wyszczególnieniem prowadzonych przedmiotów oraz wskazaniem koordynatorów przedmiotów;
 - b) infrastruktura dydaktyczna (wykaz: sal dydaktycznych, laboratoriów i pracowni wraz z wyposażeniem);
 - c) dostępność do literatury zalecanej w ramach kształcenia;
 - d) sposób realizacji zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym przewidzianym w programie studiów o profilu praktycznym;
 - 5) zasady stosowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem analizy efektów uczenia się i jego działania na rzecz doskonalenia programu studiów;
 - 6) sposób uwzględnienia w programie studiów wyników monitorowania karier zawodowych absolwentów, prowadzonego zarówno przez organy rządowe, jak i Biuro Praktyk i Karier Zawodowych;
 - 7) sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;
 - 8) sposób wykorzystania dostępnych wzorców krajowych i międzynarodowych w pracach mających na celu określenie programu studiów;
 - 9) udokumentowanie, że program studiów umożliwi studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS;
 - 10) udokumentowanie, że program studiów o profilu praktycznym obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 11) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tworzenia i prowadzenia studiów o profilu praktycznym (np. lista osób lub instytucji spoza Uczelni, biorących udział w pracach Rad Programowych lub konsultujących projekt programu studiów; udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie realizacji studiów itp.).

§ 10

Zmiany w programach studiów są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej Uczelni w terminie 14 dni od dnia ich przyjęcia.

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)					Kod przedmiotu			
Kierunek studiów								
Profil kształcenia								
Poziom studiów								
Specjalność								
Forma studiów								
Semestr studiów								
Tryb zaliczenia przedmiotu					Liczba punktów ECTS			Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne	Liczba godzin zajęć w semestrze			Całkowita		Zajęcia kontaktowe	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	
	Całkowita	Pracy studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć				Waga w %
Wykład								
Ćwiczenia								
Ćwiczenia praktyczne								
Laboratorium								
Projekt								
Seminarium								
Razem:							Razem	%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)					Efekty kierunkowe	Formy zajęć
Wiedza	1.							
	2.							
	3.							
	4.							
Umiejętności	1.							
	2.							
	3.							
	4.							
Kompetencje społeczne	1.							
	2.							
	3.							
	4.							

Treści kształcenia

Forma zajęć	Metody dydaktyczne
Tematyka zajęć	

Literatura podstawowa:

1.	
2.	
3.	
4.	

Literatura uzupełniająca:

1.	
2.	
3.	
4.	